

Eveliina Heinäluoma sd ym.

Kirjallinen kysymys Olkiluodon ydinvoimalan häiriötilanteen viestinnästä

Eduskunnan puhemiehelle

Olkiluodon ydinvoimalassa tapahtui 10.12.2020 häiriötilanne puolen päivän aikaan. Olkiluodon voimalaitos pysähtyi höyrylinjassa ilmenneen säteilypiikin vuoksi. Reaktori ajettiin alas seisokkiin sen jälkeen, kun laitoksessa havaittiin radioaktiivisen säteilyn voimistumista hetkellisesti.

Turvallisuusjärjestelmät toimivat häiriötilanteen yhteydessä suunnitellusti, mutta keskustelua mediassa herätti viestinnän hitaus häiriötilanteen tultua ilmi. Laitoksen turvajärjestelmä kytkeytyi päälle iltapäivällä klo 12.22. Ensimmäinen tiedote tapahtumasta lähti medialle klo 13.28 eli noin puoli tuntia sen jälkeen, kun Säteilyturvakeskus oli saanut häiriöstä tiedon. Sosiaali- ja terveysministeriön tiedotustilaisuus asiasta pidettiin klo 15.30.

Suomen pelastusalan keskusjärjestö (Spek) ja STUK teettivät tapahtuman jälkeen lähialueen asukkaille kyselyn ydinvoimalan häiriötilanneviestinnästä. Verkkokyselyyn vastasi 3 500 ihmistä ympäri Suomen, ja heistä viidesosa oli lähialueen asukkaita.

Kaikista kyselyyn vastanneista viestinnän oli arvioinut huonoksi reilu kolmannes. Ihmiset olisivat halunneet lisää tietoa mm. häiriötilanteen syistä ja seurauksista sekä siitä, mitä kansalaisten tulisi tehdä säteilyonnettomuudessa. Viranomaisen toimista olisi haluttu kuulla myös enemmän.

Vaaratiedotteelle ei ollut aihetta, mutta kansalaiset kokivat, että heidän olisi tullut saada tietoa asiasta nopeammin ja kattavammin, esimerkiksi tekstiviestillä. Yli puolet sai ensimmäisen tiedon tapahtuneesta median välityksellä.

Oikea-aikaisen tiedotuksen tulee olla avainasemassa vastaavissa ydinvoimaloita koskevissa häiriötilanteissa, sillä hyvä tiedotus on merkittävä turvallisuustekijä. Olkiluodon tapauksessa ydinvoimalan välittömässä läheisyydessä sijaitti Loviisa, mutta kovin kaukana ei ole myöskään väkirikas pääkaupunkiseutu. Tiedeyhteisö on pitänyt ydinvoimaa mahdollisena osana ilmastonmuutoksen torjunnan talkoissa. Jotta tämänkin ratkaisun hyväksyttävyyttä osana ilmastotyötä otettaisiin positiivisesti vastaan, on viestintään panostettava ja virheistä opittava.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 112/2021 vp

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta nyt esiintyneet epäkohdat ydinvoimalan häiriötilanteiden viestinnässä korjataan ja nopea tiedonvälitys alueen asukkaille varmistetaan?

Helsingissä 8.3.2021

Eveliina Heinäluoma sd
Hussein al-Tae sd